

31/10/2016

Αναλυτική Αναφορά για το Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης της Μόριας Λέσβου

Η κατάσταση στο Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης (Κ.Υ.Τ.) στη Μόρια της Λέσβου παραμένει σε γενικές γραμμές στάσιμη το τελευταίο διάστημα, όπως άλλωστε και ο πληθυσμός Πολιτών Τρίτων Χωρών (ΠΤΧ) που διαμένει σε αυτό.

Εξάιρεση αποτελεί η διαδικασία επανεισοχής στη Τουρκία ΠΤΧ, για τους οποίους, κατά κύριο λόγο α) έχει εκδοθεί απορριπτική απόφαση, όσον αφορά στη χορήγηση ασύλου και β) δεν εξέφρασαν βούληση για τη χορήγηση καθεστώτος διεθνούς προστασίας.

Η πιθανότητα της επανεισοχής, ιδίως για ανθρώπους που προέρχονται από χώρες με χαμηλό ποσοστό αναγνώρισης προσφυγικής ιδιότητας, αποτελεί έναν πρόσθετο εκλυτικό παράγοντα φόβου, απόγνωσης αλλά και έντασης.

Σε αυτούς τους παράγοντες θα μπορούσαν να αποδοθούν και τα επεισόδια που σημειώθηκαν, στις 24/10, στον χώρο που διενεργούνται οι συνεντεύξεις της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Υποστήριξης για το Άσυλο (εφεξής EASO), αποτέλεσμα των οποίων ήταν να καούν 8 containers, ο εξοπλισμός, αλλά και πλήθος φακέλων με υπό εξέταση αιτήματα διεθνούς προστασίας.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω και εστιάζοντας στη παράθεση και ανάλυση της κατάστασης στο Κ.Υ.Τ. της Μόριας, για τον μήνα Οκτώβριο (2016), προκύπτουν τα κάτωθι συμπεράσματα.

ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Η έγκαιρη και έγκυρη ενημέρωση των ΠΤΧ από τις αρμόδιες Αρχές, αναφορικά με τις διαδικασίες εξασφάλισης διεθνούς προστασίας, παραμένει, όλους αυτούς τους μήνες (Μάρτιος-Οκτώβριος 2016), σύμφωνα με τους ίδιους, η σημαντικότερη ανάγκη/έλλειψη.

Επίσης, σημαντική παράμετρος κατά την επισκόπηση της γενικότερης κατάστασης, είναι οι συνέπειες των επεισοδίων, μικρότερης ή μεγαλύτερης κλίμακας, που έχουν σημειωθεί από

τον Απρίλιο μέχρι σήμερα εντός του Κ.Υ.Τ. και αφορούν τόσο σε ψυχολογικές όσο και σε λειτουργικές επιπτώσεις.

Οι μεν ψυχολογικές συνέπειες σχετίζονται με την αύξηση του αισθήματος ανασφάλειας, οι δε λειτουργικές με τις εκτεταμένες φθορές ή/και καταστροφή μέρους των υποδομών, ιδίως όσον αφορά σε αυτές που κάλυπταν ανάγκες διαμονής.

Ακολουθεί ενημέρωση για τους επί μέρους –βασικούς- τομείς καθημερινής λειτουργίας του Κέντρου:

ΣΤΕΓΑΣΗ

Επανερχόμενοι στο θέμα της διαβίωσης, η υπερσυγκέντρωση του πληθυσμού εντός του Κ.Υ.Τ. δημιουργεί μεγάλη πίεση στις διαθέσιμες δομές και υποδομές του.

Το γεγονός ότι η πλειονότητα των ΠΤΧ διαμένει σε σκηνές ή πρόχειρα καταλύματα, συνεπεία των εκτεταμένων επεισοδίων της 19^{ης} Σεπτεμβρίου, όπου και καταστράφηκε μεγάλο μέρος των υποδομών, αποτελεί, σε αυτή τη φάση, τη σημαντικότερη πρόκληση, όσον αφορά στην εξασφάλιση αξιοπρεπούς, αλλά και ασφαλούς διαβίωσης (ιδιωτικότητα, προστασία από καιρικές συνθήκες κτλ).

Η διατυπωμένη πρόταση για αντικατάσταση των σκηνών από containers, λαμβάνοντας υπόψη και την επιδείνωση των καιρικών συνθηκών καθίσταται επιτακτική.

ΥΓΙΕΙΝΗ

Η συνολική εικόνα αναφορικά με τις συνθήκες στέγασης, αλλά και υγιεινής, δεν διασφαλίζουν τη δημόσια υγεία.

Ωστόσο, η συνεχής προσπάθεια συντήρησης, αλλά και βελτίωσης των υποδομών υγιεινής, που καταβάλουν οι Οργανώσεις, καθώς και συνεργεία του Δήμου που λειτουργούν υπό την εποπτεία της Διοίκησης του Κέντρου κρίνεται ιδιαίτερα χρήσιμη, αλλά όχι ικανή να αποτρέψει προβλήματα όπως, διακοπές νερού, δυσλειτουργίες αποχετευτικού συστήματος, περιορισμένη παροχή ζεστού νερού και δυσανάλογη σχέση μεταξύ εγκαταστάσεων (τουαλέτες, ντουζιέρες, βρύσες κτλ) και πληθυσμού. Η καθαριότητα σε κοινόχρηστους χώρους, ιδίως σε σχέση με το πληθυσμό που διαμένει στο Κέντρο, παραμένει σε ικανοποιητικό επίπεδο.

ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Οι μεγαλύτερες προκλήσεις που ανακύπτουν σε επίπεδο χωροταξικού σχεδιασμού είναι κυρίως: α) η τεχνική προεργασία που πρέπει να συντελεστεί προκειμένου να τοποθετηθούν τα containers (διαστάσεων 6μ X 3μ) που θα αντικαταστήσουν τις σκηνές, εφόσον βέβαια η σχετική πρόταση μετουσιωθεί σε πραγματικό σχέδιο και β) οι τεχνικές εργασίες που πρέπει άμεσα να υλοποιηθούν στο υπέδαφος προκειμένου να γίνει σωστή και ασφαλής διαχείριση των όμβριων υδάτων, για την αποφυγή κινδύνου πλημμύρας, που πιθανώς θα θέσει σε ρίσκο την ασφάλεια σκηνών και καταλυμάτων.

Μία ακόμη παράμετρος, συνδεδεμένη με τα ως άνω ζητήματα είναι η ηλεκτροδότηση των αντίστοιχων καταλυμάτων, η οποία μέχρι σήμερα καλύπτεται με αυτοσχέδια μέσα που χρησιμοποιούν οι ΠΤΧ, εγείροντας προφανώς θέματα ασφάλειας. Ζήτημα προς επίλυση αποτελεί και η ανάληψη του κόστους για τη πρόσθετη κατανάλωση ρεύματος που θα επιφέρει πιθανή χρήση ηλεκτροδοτούμενων container.

ΣΙΤΙΣΗ

Όσον αφορά στο φαγητό, ο Στρατός, μέσω ιδιωτικής εταιρίας catering, συνεχίζει να καλύπτει το μεγαλύτερο μέρος των επισιτιστικών αναγκών, μέρος των οποίων καλύπτεται και από ΜΚΟ. Σημειώνεται ότι ο χρόνος διανομής του φαγητού πλέον, μέσω νέου συστήματος που εφαρμόζεται, δεν ξεπερνά τα 40 λεπτά.

Συνεχίζονται οι προσπάθειες εξασφάλισης ειδικής διαίτας, όταν απαιτείται, χωρίς ακόμη αυτό να είναι εφικτό.

Υπενθυμίζεται ότι: α) δεν υπάρχει πρόβλεψη για την “κατ’ οίκον” αποθήκευση-συντήρηση τροφίμων και ροφημάτων και β) το βρεφικό γάλα σε σκόνη (για βρέφη που δεν θηλάζουν), διατίθεται μόνο από τους ΓτΚ, στο πλαίσιο της σταθερής συνεργασίας με τη Διεθνή Οργάνωση “Save The Children”.

ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ (NFI’s - Non Food Items)

Κύριο μέλημα των ΜΚΟ που εμπλέκονται στη διανομή NFI’s αυτή τη χρονική περίοδο είναι η παροχή χειμωνιάτικων ειδών ένδυσης και υπόδησης και αντίστοιχων αξεσουάρ. Για την αποτελεσματικότερη εξυπηρέτηση των ΠΤΧ σχεδιάζονται ανακατατάξεις ως προς τα σημεία διανομής. Συνεχής δε είναι η προσπάθεια συντονισμού στην κατεύθυνση αποφυγής επικαλύψεων, αλλά και καλύτερης κάλυψης των κενών.

Σημαντική ως προς τη κάλυψη αναγκών σε αγαθά πρώτης ανάγκης είναι και η συμβολή του cash program που εφαρμόζεται σε εθνικό επίπεδο και κατ’ επέκταση στη Λέσβο.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

Η πρόληψη και η καταστολή βίαιων επεισοδίων από τις αρμόδιες Αρχές αποτελεί διακύβευμα όσον αφορά στην ασφάλεια των ΠΤΧ, καθώς τα συνεχή επεισόδια θέτουν σε διαρκή κίνδυνο, ιδιαίτερα τον ευάλωτο πληθυσμό.

Επίσης, σημαντική είναι και η πρόσβαση σε νομική υποστήριξη, καθώς η έκβαση του αιτήματος χορήγησης διεθνούς προστασίας είναι η πλέον καθοριστική για τις διαθέσιμες διεξόδους που οι ΠΤΧ επιζητούν.

Όλους αυτούς τους μήνες τα περιστατικά αυτοτραυματισμών και ακραίων συμπεριφορών εκ μέρους των ΠΤΧ, ως μέσο εκδήλωσης της ανασφάλειας και της απόγνωσης που προκαλεί το καθεστώς αβεβαιότητας, παραμένουν αμείωτα. Σε αυτά συγκαταλέγονται και περιστατικά, όπου τα πρότερα βιώματα στις χώρες προέλευσης ή διέλευσης, σε συνδυασμό με τις υφιστάμενες συνθήκες συνεχίζουν να προκαλούν αυτοκτονικές τάσεις και συμπεριφορές.

Για τις ευάλωτες ομάδες (όπως νεογέννητα, ΑμΕΑ κ.α.) που διαμένουν στο Κέντρο οι εξειδικευμένες υποδομές και παροχές παραμένουν –δυστυχώς- μηδαμινές.

Όσον αφορά στην ιδιαίτερα ευάλωτη ομάδα των ασυνόδευτων ανηλίκων, παραμένουν σε συνθήκες περιορισμού ελευθερίας, για μεγάλο χρονικό διάστημα. Ευεργετικά ως προς την αποσυμφόρηση του χώρου διαμονής των ασυνόδευτων ανηλίκων λειτούργησε η δημιουργία πρόσθετων χώρων φιλοξενίας, στο νησί και την ενδοχώρα. Στο γεγονός αυτό συνέβαλε καθοριστικά και η δημιουργία αντίστοιχης Δομής φιλοξενίας από τους ΓτΚ στην Αττική. Παρά λοιπόν την μείωση του αριθμού διαμενόντων στο Κ.Υ.Τ., τις τακτικές εξόδους των ανηλίκων από το Κέντρο τις απογευματινές ώρες, τις προγραμματισμένες εκπαιδευτικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες, η παρατεταμένη παραμονή τους σε συνθήκες περιορισμού συνεχίζει να επιφέρει αρνητικές γι' αυτούς συνέπειες. Ενδεικτική της αγωνίας και της έντασης που βιώνουν και οι ασυνόδευτοι ανήλικοι, πέραν του γενικού πληθυσμού, είναι η απόπειρα αυτοκτονίας ανηλίκου που σημειώθηκε στις αρχές Οκτωβρίου.

ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗ & ΙΑΤΡΙΚΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Το μεγαλύτερο μέρος της ιατρικής και ψυχοκοινωνικής υποστήριξης του πληθυσμού εξακολουθεί να καλύπτεται από το Κλιμάκιο των ΓτΚ. Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο της συνεργασίας με την Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης υλοποιείται η ιατρική, ψυχολογική και κοινωνική διαδικασία αξιολόγησης, που προβλέπεται από την αρμόδια υπηρεσία, κατά τη καταγραφή των νεοαφιχθέντων. Σκοπός του Κλιμακίου των ΓτΚ βάσει αυτής της διαδικασίας

είναι κυρίως ο εντοπισμός και ο προσδιορισμός της ευαλωτότητας, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, καθώς και η παραπομπή των περιστατικών, για τη καλύτερη δυνατή αντιμετώπιση των αναγκών τους. Κρίσιμη σε αυτή τη περίπτωση είναι η συνεργασία με Δημόσιες Υπηρεσίες, με Φορείς και Οργανισμούς, αλλά και με ΜΚΟ.

Το ιατρικό Τμήμα του Κλιμακίου συνεχίζει να προσφέρει υπηρεσίες πρωτοβάθμιας φροντίδας (7) επτά ημέρες την εβδομάδα, οι οποίες απευθύνονται στο σύνολο του πληθυσμού και να παραπέμπει σε Δομές δευτεροβάθμιας περίθαλψης, όταν αυτό κρίνεται αναγκαίο. Ιδιαίτερα σημαντικός παραμένει ο ρόλος του Τμήματος όσον αφορά στην πρόληψη ή/και αντιμετώπιση μεταδιδόμενων νοσημάτων, διαφυλάσσοντας με αυτό τον τρόπο τη δημόσια υγεία. Έργο το οποίο ωστόσο δυσχεραίνεται λόγω των συνεπειών της υπερσυγκέντρωσης του πληθυσμού και των λοιμώξεων που μπορούν να εμφανιστούν τη τρέχουσα χρονική περίοδο. Σημειώνεται ότι παραμένει ως εκκρεμότητα η εκπόνηση ενός εθνικού σχεδίου εμβολιασμού του προσφυγικού-μεταναστευτικού πληθυσμού, συμπεριλαμβανομένων των ΠΤΧ που διαμένουν αυτή τη περίοδο στη Λέσβο.

Το ψυχοκοινωνικό Τμήμα του Κλιμακίου καλύπτει σε καθημερινή βάση τον μέγιστο δυνατό αριθμό εξυπηρετούμενων, δίνοντας έμφαση στην ιδιαίτερα ευάλωτη ομάδα των ασυνόδευτων ανηλίκων. Εκτός από τον εντοπισμό ευάλωτων περιπτώσεων μεταξύ του πληθυσμού των ΠΤΧ, μία διαδικασία ιδιαίτερα σύνθετη που συντελείται σε συνθήκες μεγάλης πίεσης, το Τμήμα όχι μόνο προσφέρει την απαραίτητη υποστήριξη όπου απαιτείται, αλλά και παραπέμπει περιστατικά, στο μέτρο του εφικτού, για την εξειδικευμένη αντιμετώπισή τους.

Υπογραμμίζεται ότι το πρόβλημα της υποστελέχωσης του τοπικού Νοσοκομείου, ιδίως όσον αφορά στη λειτουργία της Ψυχιατρικής Κλινικής, παραμένει.

ΠΡΟΑΣΠΙΣΗ ΚΑΙ ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ (ADVOCACY)

Το Κλιμάκιο παραμένοντας πιστό στη διττή δέσμευση της Οργάνωσης:

- α) να παραμείνει στο Κέντρο της Μόριας, συνεχίζοντας να παρέχει τις υπηρεσίες του, παρά τη μετατροπή της ανοιχτής δομής σε κλειστό κέντρο Κράτησης, καθ' εφαρμογή της κοινής δήλωσης Ε.Ε. – Τουρκίας, μιας και διακυβεύονταν η ιατρική και ψυχοκοινωνική κάλυψη των προσφύγων, με άμεσο κίνδυνο για την υγεία τους και
- β) να προβαίνει σε τεκμηριωμένη αναφορά-καταγγελία κάθε περιστατικού που θίγει άμεσα ή έμμεσα τα ανθρώπινα δικαιώματα των προσφύγων,

κατά τον μήνα Οκτώβριο, απέστειλε (2) δύο αναλυτικές Αναφορές στις αρμόδιες Αρχές, επισημαίνοντας παράγοντες που εξωθούν τους ΠΤΧ σε ακραίες συμπεριφορές.

Για περισσότερες πληροφορίες:

Στάθης Πουλαράκης

Υπεύθυνος Προάσπισης και Διεκδίκησης Δικαιωμάτων

Τηλ: 2103213150 / 6936521352

advocacy@mdmgreece.gr/www.mdmgreece.gr